

ข่าวประชาสัมพันธ์

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

หัวข้อข่าว: ชยายอายุเกษียณ 65 ปี ช่วยรัฐลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ
แหล่งข่าว: หนังสือพิมพ์แนวหน้าออนไลน์ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2559 เวลา 19.38 น.
Link ข่าว: <http://www.naewna.com/local/218856>

ขยายอายุเกษียณ 65 ปี ช่วยรัฐลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ

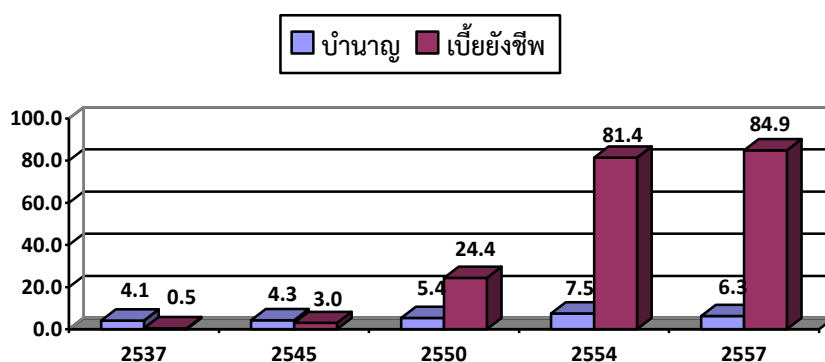
วันพฤหัสบดี ที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2559, 19.38 น.

tags : [ขยายอายุเกษียณ65ปี](#), [ลดภาระค่าใช้จ่าย](#)

เมื่อเดือนพฤษภาคม 2559 ที่ผ่านมา มีประเด็นที่ได้รับความสนใจจากสังคมอยู่มากเรื่องหนึ่ง นั่นคือกรณีของ กระทรวงการคลัง ที่เสนอแนวคิดให้ "ปรับเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ" จากเดิมที่จ่ายให้กับผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทุกคน จะเปลี่ยนเป็นการจ่ายให้เฉพาะผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปซึ่งมีรายได้ไม่เกิน 9,000 บาทต่อเดือน หรือมีทรัพย์สินไม่เกิน 3 ล้านบาท โดยให้เหตุผลว่าจะประหยัดงบประมาณภาครัฐไปได้ถึง 1 หมื่นล้านบาทต่อปี ทว่าก็มีเสียงวิพากษ์อยู่ไม่น้อยที่ไม่เห็นด้วย ทั้งที่มองเรื่องความเท่าเทียมเสมอภาคบ้าง รวมถึงกลัวจะเกิดการเลือกปฏิบัติบ้าง

ประเด็นนี้ กมลชนก ขำสุวรรณ นักวิจัยจากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ให้มุมมองว่า ข้อมูลจากการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทยปี พ.ศ. 2557 จาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานแหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตส่วนใหญ่ได้รับจากบุตร (ร้อยละ 36.7) รองลงมาคือรายได้จากการทำงาน (ร้อยละ 33.9) เบี้ยยังชีพ (ร้อยละ 14.8) บำเหน็จบำนาญ (ร้อยละ 4.9) คู่สมรส (ร้อยละ 4.3) ดอกเบี้ยเงินออม (ร้อยละ 3.9)

แผนภูมิ 1 สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ได้รับบำนาญและเบี้ยยังชีพ

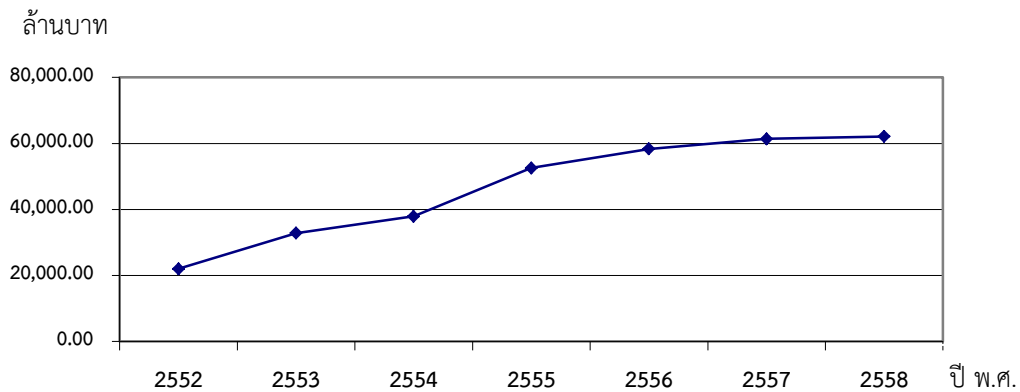
ที่มา: การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย

ชี้ให้เห็นว่า..คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไทย "ไม่มั่นคง" เพราะรายได้หลัก 3 อันดับแรกมาจากการต้องพึ่งพาบุตรหลาน การต้องทำงานต่อไปแม้อายุถึงวัยเกษียณ รวมถึงการต้องรอคอยเงินอุดหนุนจากภาครัฐในรูปแบบเบี้ยยังชีพ ส่วนผู้ได้รับบำนาญน้อยมาก เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่ปัจจุบันประกอบอาชีพอิสระ-รับจ้าง ไม่มีเงินออมเป็นกิจจะลักษณะ

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดร.วรวรรณ ชาญด้วยวิทย์ นักวิชาการจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และคณะ เมื่อปี 2551 ที่พบว่า ระบบบำนาญในประเทศไทย ครอบคลุมบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น เช่น สมาชิกกองทุนประกันสังคม ลูกจ้างเอกชน ครูเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้าราชการ

ขณะที่คนไทยอีกราว "30 ล้านคน" เป็น "แรงงานนอกระบบ" ไม่มีสวัสดิการใดๆ!!!

แผนภูมิ 2 จำนวนงบประมาณของเบี้ยยังชีพ ปี พ.ศ. 2552-2558

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดร.วรวรรณ เสนอแนะหลังการศึกษาครั้งนี้ว่า “ควรยกระดับเบี้ยยังชีพให้เป็นระบบบำนาญแห่งชาติ” เพื่อให้ประชาชน ไม่ว่าจะรวยหรือจนก็สามารถเข้าถึงสวัสดิการที่เป็นหลักประกันทางรายได้จากรัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน ที่สำคัญยังช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ต้องมีตราบาปหรือทัศนคติเชิงลบในเรื่องการรอรับการสงเคราะห์อีกต่อไป นอกจากนี้ระบบบำนาญแห่งชาติยังมีหลายระบบย่อยครอบคลุมคนหลากหลายกลุ่ม และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงได้หลายระบบพร้อมกัน

ทำให้มีโอกาสได้มี “หลักประกันทางการเงินยามชราภาพ” เพิ่มขึ้นจากหลายระบบ!!!

ขณะเดียวกัน นโยบายระยะยาวของภาครัฐ กมลชนก เสนอว่า ทางออกที่ดีที่สุดคือ “ขยายอายุเกษียณเป็น 65 ปี” เพื่อให้ผู้สูงอายุอยู่ในระบบแรงงานนานที่สุดจะได้มีรายได้จากการทำงานประจำออกไปให้ช้าลง รัฐก็จะได้ประหยัดงบประมาณในการจ่ายค่าเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุช้าลง

ซึ่งจากข้อมูลของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์) พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2557 สัดส่วนผู้สูงอายุที่รับเงินบำนาญและเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากร้อยละ 29.8 (2550) เป็น ร้อยละ 88.9 (2554) และร้อยละ 91.2 (2557) ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของภาระทางการเงินการคลังของรัฐบาล อีกทั้งมีผลต่อความยั่งยืนทางการคลังของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณจำนวนมาก และเป็นงบประมาณที่ผูกพันระยะยาว

ข้อมูลจากสภาพัฒน์ ระบุว่า ในปี 2558 รัฐบาลได้จ่ายเงินค่าเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุวัย 60 ปีขึ้นไป รวมทั้งหมดเป็นเงิน 6 หมื่นล้านบาท และคาดว่าในปี 2573 รัฐจะต้องจ่ายเงินค่าเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุวัย 60 ปีขึ้นไป รวมทั้งหมดถึง 101,905 ล้านบาท แต่หากขยายอายุเกษียณเป็น 65 ปี ในปี 2558 รัฐจะจ่ายเงินค่าเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุเพียง 40,063 บาท ขณะที่ในปี 2573 คาดว่ารัฐจะต้องจ่ายเพียง 73,343 บาทเท่านั้น

ตารางที่เปรียบเทียบจำนวนและสัดส่วนผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปี และ 65 ปี และจำนวนเบี้ยยังชีพจากการคาดประมาณใน พ.ศ. 2561, 2563, 2573 และ 2583

ปี พ.ศ.	อายุเกษียณ 60 ปี			ขยายอายุเกษียณ 65 ปี		
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเบี้ยยังชีพ (ล้านบาท)	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเบี้ยยังชีพ (ล้านบาท)
2558 (ปีฐาน)	10,350,000	15.89	60,000	6,911,000	10.61	40,063
2561	11,679,000	17.77	67,703	7,860,000	11.96	45,564
2563	12,622,000	19.12	73,169	8,575,000	12.99	49,709
2573	17,579,000	26.56	101,905	12,652,000	19.11	73,343
2583	20,519,000	32.12	118,948	15,995,000	25.04	92,723

- ที่มา:**
1. จำนวนผู้สูงอายุ จาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553 การคาดประมาณประชากรประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583
  2. เบี้ยยังชีพ คาดประมาณโดยใช้ปีฐานจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2558 เท่ากับ 6 หมื่นล้านบาท (แผนภูมิ 2) คำนวณโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์

การเพิ่มขึ้นของอายุเฉลี่ยของประชากรไทย ส่งผลให้ระยะเวลาของการใช้จ่ายยามชราภาพยาวมากขึ้น ค่าใช้จ่ายอาจเพิ่มขึ้นและมีโอกาสส่งผลต่อเนื่อง ทำให้รายได้และ/หรือเงินออมที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ที่ผ่านมาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุยังมีปัญหาทั้งเรื่องของความพอเพียงของจำนวนเงินสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน และเรื่องนโยบายประชานิยม

ดังนั้น การจ่ายเงินอุดหนุนผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับสังคมไทย น่าจะเป็นจำนวนเงินที่ "มากกว่าเส้นความยากจน" ส่วนแหล่งเงินก็น่าจะเป็นภาครัฐ และถ้าจะไม่ให้กระทบกับงบประมาณ ก็ต้องขยายอายุเกษียณ จาก 60 ปี เป็น 65 ปี อย่างไรก็ตามการออกแบบเงินอุดหนุนให้ผู้สูงอายุ ยังคงเป็นเรื่องสำคัญ

เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณจำนวนมาก และมีภาระที่ผูกพันระยะยาว !!!

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล